

Науково-методичні засади управління якістю освіти у вищих навчальних закладах

Тематичний випуск

Наукові засади управління якістю освіти. Модернізація змісту вищої освіти. Моніторинг як інструмент забезпечення якості освіти. Роль освітніх вимірювань у забезпеченні якості освіти. Інноваційні технології навчання в умовах євроінтеграції освітніх систем. Внутрішнє і зовнішнє забезпечення якості вищої освіти в контексті європейського освітнього простору.



Тематичний випуск

НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ОСВІТИ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Додаток 2, 2013 р.

Тематичні рубрики випуску:

Наукові засади управління якістю освіти
Модернізація змісту вищої освіти
Моніторинг як інструмент забезпечення якості освіти
Роль освітніх вимірювань у забезпеченні якості освіти
Інноваційні технології навчання в умовах євроінтеграції освітніх систем
Внутрішнє і зовнішнє забезпечення якості вищої освіти в контексті європейського освітнього простору

УДК 001.8:37.014.6

ББК 72:74.58

Н34

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
Інституту вищої освіти НАПН України
Протокол № 5/6-3 від 27 травня 2013 року

Редакційна колегія випуску:

Степко М. Ф., Сергієнко В. П., Левшин М. М.,
Франчук В. М., Раков С. А., Ковальчук Ю. О.,
Працьовитий М. В., Потильчак О. В.

Відповідальний редактор випуску:

Сергієнко В. П.

Н 34

Вища освіта України: теоретичний та науково-методичний часопис. № 2 (додаток 2) – 2013 р. – Тематичний випуск «Науково-методичні засади управління якістю освіти у вищих навчальних закладах» – Луцьк: СПД Гадяк Жанна Володимирівна, друкарня «ВолиньПоліграф»^{ТМ}. – 488 с.

ISBN 978-966-2379-81-5

У тематичному випуску часопису «Вища освіта України» вміщені статті науковців з різних галузей вищої освіти України, присвячені актуальним проблемам управління якістю освіти.

У центрі уваги пріоритетні напрямки сучасного етапу розвитку світового освітнього простору та викликані ними процеси реформування освітньої сфери України, вироблення наукових засад управління якістю вищої освіти з модернізацією в умовах євроінтеграції освітніх систем, питання моніторингу освітньої діяльності, визначення ролі освітніх вимірювань у забезпеченні якості освіти, проблеми гарантування якості освіти згідно європейських стандартів.

Для науковців, освітян, управлінців, фахівців з освітніх вимірювань та моніторингу якості освіти, викладачів і студентів психолого-педагогічних, управлінських спеціальностей.

УДК 001.8:37.014.6

ББК 72:74.58

Н34

ISBN 978-966-2379-81-5

Статті подано в авторській редакції. Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за добір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, власних імен та інших відомостей. Редакція зберігає за собою право скорочувати і редагувати матеріали.

© Інститут вищої освіти НАПН України, 2013 р.

© Друкарня «ВолиньПоліграф», 2013 р.

ЗМІСТ

I. НАУКОВІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ОСВІТИ.....	13
Богатирьова Г.А., Потопа К.Л.....	14
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ РЕАЛІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНИХ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ В ОСВІТНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ВНЗ	14
Вознюк О. М.	18
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ В УМОВАХ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ	18
Гриценко В. Г.	24
ПРИНЦИПИ ЗАСТОСОВУВАННЯ ЛОГІСТИЧНОГО ПІДХОДУ В УПРАВЛІННІ СИСТЕМОЮ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ОСВІТИ	24
Дмитриев В.Ю.	30
КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ МАРКЕТИНГОВОГО МЕНЕДЖМЕНТА В ВИСШЕМ УЧЕБНОМ ЗАВЕДЕННІ.....	30
Драч І. І.	35
МОДЕЛЬ КОМПЕТЕНТІСНО-ОРІЄНТОВАНОГО УПРАВЛІННЯ ПРОФЕСІЙНОЮ ПІДГОТОВКОЮ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ВИЩОЇ ШКОЛИ	35
Зуєва О. В.	43
МОТИВАЦІЯ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА ЯК ЧИННИК ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ОСВІТИ.....	43
Лебединець Г. М.	50
ВПРОВАДЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ВИКЛАДАЧІВ НА ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ.....	50
Погоріла С. Г.	56
КРИТЕРІЇ ТА ПОКАЗНИКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРОФЕСІЙНО- ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ З ЕКОНОМІКИ І ПІДПРИЄМНИЦТВА У ВНЗ.	56
Самсонова О. О.	62
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ПІДВИЩЕННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЛІДЕРІВ СТУДЕНТСЬКОГО НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА УНІВЕРСИТЕТУ ЗАСОБАМИ ІНТЕНСИВ КУРСУ «СНТ ВНЗ: УПРАВЛІНСЬКИЙ АСПЕКТ».....	62
Сергієнко В. П., Макаренко О. Л.	69
НАУКОВО - МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ОСВІТИ В НАЦІОНАЛЬНОМУ ПЕДАГОГІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА	69
Хоружий К. С.	75
СУЧАСНІ ВИМОГИ ДО СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ВІТЧИЗНЯНОГО І СВІТОВОГО ДОСВІДУ.....	75
II. МОДЕРНІЗАЦІЯ ЗМІСТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	81
Вдовичин Т. Я., Яцишин А. В.	82

МОДЕРНІЗАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТЬОГО ВЧИТЕЛЯ ІНФОРМАТИКИ НА ОСНОВІ ТЕХНОЛОГІЙ ВІДКРИТОЇ ОСВІТИ.....	82
Грицай Н. Б.....	88
КУРСОВІ РОБОТИ В СИСТЕМІ МЕТОДИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ БІОЛОГІЇ.....	88
Данильчук О. М.	94
САМОСТІЙНА РОБОТА ЯК ФАКТОР ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ	94
Дембіцька С. В.....	99
ПРОБЛЕМИ ЯКОСТІ ЗНАНЬ З ОХОРОНИ ПРАЦІ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНО-КУЛЬТУРНОЇ СФЕРИ.....	99
Ємельянова Т. В.....	104
ПРОФЕСІЙНО-ПРИКЛАДНІ ЗАДАЧІ В КУРСІ «ТЕОРІЯ ЙМОВІРНОСТЕЙ І ВИПАДКОВІ ПРОЦЕСИ» В ТЕХНІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ	104
Збаравська Л. Ю.....	109
СИСТЕМНИЙ ПІДХІД ДО ПІДВИЩЕННЯ ФАХОВОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ АГРАРНО-ТЕХНІЧНИХ УНІВЕРСИТЕТІВ	109
Ілашук Т.О., Малкович Н.М., Глубоченко О.В., Микитюк О.П., Присяжнюк В.П.....	113
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ ПРОФЕСІЙНИХ НАВИЧОК ТА ВМІНЬ У СТУДЕНТІВ-ІНОЗЕМЦІВ МЕДИЧНИХ УНІВЕРСИТЕТІВ	113
Кузнецова О. Я.....	117
МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ЗАГАЛЬНОЇ ФІЗИКИ В АВІАЦІЙНОМУ ВИЩІ У СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	117
Луценко Г. В.....	125
ФУНДАМЕНТАЛЬНІСТЬ ЯК ЗМІСТОВИЙ АСПЕКТ ФІЗИЧНОЇ ОСВІТИ У ВИЩІЙ ШКОЛІ	125
Медведенко І. С.	131
КРИТЕРІЇ ЕФЕКТИВНОСТІ СИСТЕМИ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПРАКТИКУ	131
Мішеніна Т. М.	137
ФОРМУВАННЯ ПОШУКОВО-ІНФОРМАЦІЙНОГО СКЛАДНИКА ДИДАКТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЛОЛОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ В УМОВАХ ВПНЗ ЯК ЧИННИК ЯКОСТІ ГУМАНІТАРНОЇ ПІДГОТОВКИ.....	137
Мокін Б. І., Писклярова А. В.....	144
СИНЕРГЕТИЧНИЙ ЕФЕКТ У ПРОЦЕСІ ЗАСВОЄННЯ СТУДЕНТОМ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	144
Настрадін В. П.	149
РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ: ПІДГОТОВКА МАГІСТРІВ ЧИ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ?	149
Ніжегородцев В. О.	155
МЕТОДИЧНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ЗМІСТІ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ФІЗИКИ	155

Онищенко С. В.	160
ВПРОВАДЖЕННЯ КУРСУ «ПРОЕКТУВАННЯ СКЛАДОВИХ ОДИНИЦЬ МЕХАНІЗМІВ У МАШИНОБУДУВАННІ» ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ	
	160
Павлюченко Л. С.	167
ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО УЧИТЕЛЯ ІНФОРМАТИКИ ДО КОНТРОЛЬНО-ОЦІНЮВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	
	167
Папушина В. А.	172
ФОРМУВАННЯ ЕСТЕТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ ШЛЯХОМ АНАЛІЗУ ПОСТМОДЕРНІСТСЬКИХ ТВОРІВ АВТОРІВ РІЗНИХ КУЛЬТУРНИХ ТРАДИЦІЙ	
	172
Першина Л. В.	178
ІНТЕРАКТИВНА НАПРАВЛЕНІСТЬ ЯК УМОВА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ У МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ.....	
	178
Полтавська Н. Є.	183
РОЗВИТОК ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ ЯК ПРОФЕСІЙНО ЗНАЧУЩИХ ЯКОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ЛАНКИ ОСВІТИ В УМОВАХ КООПЕРАТИВНОГО НАВЧАННЯ	
	183
Рогозинський М. С.	188
ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ БІОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН СТУДЕНТАМИ, ЯКІ СПЕЦІАЛІЗУЮТЬСЯ НА БІОТЕХНОЛОГІЇ	
	188
Скиба Ю. А.	193
ОПТИМІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ-ЕКОЛОГІВ: МЕТОДИКА ОПРАЦЮВАННЯ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ.....	
	193
Сліпучіна І. А.	200
ВРАХУВАННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ДИСЦИПЛІНИ «ФІЗИКА» ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ РОЗРОБКИ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ	
	200
Твердохліб І. А.	205
ЗМІСТ КУРСУ “ЛОГІЧНІ ОСНОВИ ІНФОРМАТИКИ” В ПЕДАГОГІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ.....	
	205
Титова Н. М.	212
СУЧАСНІ ПІДХОДИ ЩОДО ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ.....	
	212
Тоцька Л. О.	217
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНО-ТВОРЧИЙ ПІДХІД У ПРОЦЕСІ ВОКАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГА-МУЗИКАНТА	
	217
Хижняк І. А.	224
МОДЕРНІЗАЦІЯ ЗМІСТУ ЛІНГВОДИДАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ЯК ОСНОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЇЇ ЯКОСТІ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА.....	
	224
Хоружа О.	230
ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ МИСТЕЦЬКОГО НАВЧАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ УДОСКОНАЛЕННЯ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИКИ У КОНТЕКСТІ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ.....	
	230
Ярощук Л. Г.	234

ІНДИВІДУАЛЬНА НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ КУРСУ “ОСНОВИ ПЕДАГОГІЧНИХ ВИМІРЮВАНЬ ТА МОНИТОРИНГУ ЯКОСТІ ОСВІТИ” ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ГУМАНІТАРНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ	234
ІІІ. МОНИТОРИНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ.....	240
Анненкова І.П.	241
МОДЕЛІ РЕЙТИНГОВОГО ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ ВНЗ	241
Войтович І.С.	249
ТЕХНОЛОГІЇ ПАРТНЕРСТВА У ВИВЧЕННІ АРХІТЕКТУРИ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНФОРМАТИКИ ..	249
Гаврілова Л.Г.	257
ООНОВЛЕННЯ ВИЩОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ ЕЛЕКТРОННИМИ НАВЧАЛЬНИМИ ЗАСОБАМИ: СТРУКТУРНО-ЗМІСТОВІ ПРИНЦИПИ СТВОРЕННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНОГО ПОСІБНИКА “УКРАЇНСЬКА ДУХОВНА МУЗИКА”	257
Ішутіна О.Є.	264
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ МОНИТОРИНГУ ЛІНГВОМЕТОДИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ	264
Красильникова Г.В.	270
ІСТОРИЧНІ ТА ДИДАКТИЧНІ АСПЕКТИ ОСВІТНЬОГО МОНИТОРИНГУ У ВІТЧИЗНЯНИХ ВНЗ	270
Кустова А.В.	277
МОНИТОРИНГ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ТЕОРІЇ УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНИМИ ЗАКЛАДАМИ.	277
Марцева Л.А.	282
ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ МОНИТОРИНГУ СФОРМОВАНОСТІ НАВЧАЛЬНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СТУДЕНТІВ	282
І.Н. Медведева, О.І. Мартынюк, С.В. Панькова, І.О. Соловьева .	288
МОНИТОРИНГ КАЧЕСТВА РЕЗУЛЬТАТОВ ОБУЧЕНИЯ В УСЛОВИЯХ КОМПЕТЕНТНОСТНОГО ПОДХОДА	288
Микитенко П.В.	295
ОСОБЛИВОСТІ МОНИТОРИНГУ ЯКОСТІ ОСВІТИ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ У ВИЩИХ ПЕДАГОГІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ	295
Подкопасва Е. В.	301
ТЕОРЕТИКО МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО МОНИТОРИНГУ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ І-ІІ РІВНІВ АКРЕДИТАЦІЇ	301
ІV. РОЛЬ ОСВІТНІХ ВИМІРЮВАНЬ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЯКОСТІ ОСВІТИ.....	309
Андрієвська В. П.	310
ФОРМИ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ДИСЦИПЛІНИ « ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ» ДЛЯ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ І - ІІ РІВНЯ АКРЕДИТАЦІЇ	310

Галицький О.В., Малежик М.П.	317
МОНІТОРИНГ ЯК УПРАВЛІНСЬКИЙ ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ВНЗ.....	317
Мельниченко О.П.	323
ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА УСПІШНОСТІ ТА ЯКОСТІ ОСВІТИ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ЗА РІЗНИХ ФОРМ НАВЧАННЯ.....	323
Остапенко К. П.....	327
КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ РІВНЯ СФОРМОВАНOSTІ ДИЗАЙНЕРСЬКИХ КОМПЕТЕНЦІЙ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ.....	327
Стогній А. Ю.....	332
ОСОБЛИВОСТІ КОНСТРУЮВАННЯ ТЕСТІВ ДЛЯ ТЕХНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН НА ПРИКЛАДІ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ХАРЧОВІ ТЕХНОЛОГІЇ»	332
Чайченко В. Ф.	338
СИСТЕМА КОНТРОЛЬНО-ОЦІНЮВАЛЬНИХ ЗАХОДІВ В УМОВАХ МОДУЛЬНО-РЕЙТИНГОВОЇ СИСТЕМИ НАВЧАННЯ	338
V. ІНОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ ОСВІТНІХ СИСТЕМ.....	345
Вожегова Т. В.	346
МОДЕЛИРОВАНИЕ СИСТЕМЫ ОЦЕНКИ КАЧЕСТВА САМОСТОЯТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ СТУДЕНТОВ ПО УЧЕБНОЙ ДИСЦИПЛИНЕ.....	346
Глушаниця Н.В.	350
СТАН СФОРМОВАНOSTІ ІНШОМОВНОЇ ПРОФЕСІЙНО- КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ З АВІОНІКИ.....	350
Даруга В. В., Малежик П. М., Сіткар Т.В.....	357
СИСТЕМА ДЛЯ ДИСТАНЦІЙНОГО ПРЕДМЕТНОГО ТЕСТУВАННЯ ЗНАТЬ У МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ	357
Дибкова Л. М.	364
ІНТЕРАКТИВНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ СУЧАСНОГО ВИШУ	364
Долинський Є.В.....	371
ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	371
Єфименко В.В.	377
НАВЧАННЯ ТЕМИ "СЕРВІСИ WEB 2.0" МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ МАТЕМАТИКИ ТА ІНФОРМАТИКИ.....	377
Заболоцька Л.А.	382
МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ІННОВАТИКИ.....	382
Козицька Т.В., Ільченко О.І.....	388
ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ЯК СИСТЕМА СУЧАСНИХ МЕТОДІВ ЗДОБУВАННЯ ЯКІСНИХ ЗНАТЬ СТУДЕНТАМИ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ	388

Кузьмінська О. Г.	396
ЕКОАГРОВІКІ ЯК ДОСЛІДНИЙ ЗРАЗОК ПОРТАЛУ ДЛЯ УПРАВЛІННЯ ЗНАННЯМИ УНІВЕРСИТЕТУ	396
Кулінка Ю.С.	402
ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ВЕБ-КВЕСТ ЯК ЕФЕКТИВНОГО ЗАСОБУ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ	402
Макаренко А. І.	409
МОНІТОРИНГ ЗНАНЬ З МАТЕРІАЛОЗНАВСТВА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ	409
Маслюк А. О.	415
ВИКОРИСТАННЯ СОЦІАЛЬНИХ СЕРВІСІВ ВЕБ 2.0. У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	415
Мястковська М. О.	420
ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ МОЛЕКУЛЯРНІЙ ФІЗИЦІ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	420
Садовий М.І., Трифонова О.М.	428
ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ ІКТ ПРИ НАВЧАННІ ФІЗИКИ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ.....	428
Сліпачук Л. О.....	434
ОСНОВНІ КОМПОНЕНТИ ЕЛЕКТРОННОГО НАВЧАННЯ. СУЧАСНА ПРАКТИКА	434
Тарнавська Т.В.....	440
АКСІОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ	440
Франчук В. М.....	447
ВЕБ-ОРІЄНТОВАНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ: МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	447
VI. ВНУТРІШНЄ І ЗОВНІШНЄ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ	453
Барановська Л.В.	454
НАЦІОНАЛЬНА ЗАСАДОВІСТЬ ПОЛІКУЛЬТУРНОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	454
Головань М. С.	458
ЄВРОПЕЙСЬКА КРЕДИТНО-ТРАНСФЕРНА СИСТЕМА ЯК ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ВИЩОЇ ОСВІТИ У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ	458
Денисюк В. В., Кулик Т. М., Опалко К. С.	464
ЯКІСТЬ ОСВІТИ – ВІЗИТНА КАРТКА НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ	464
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	470
CONTENTS	475
СОДЕРЖАНИЕ.....	481

Погоріла С. Г.

КРИТЕРІЇ ТА ПОКАЗНИКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ З ЕКОНОМІКИ І ПІДПРИЄМНИЦТВА У ВНЗ

Анотація. У статті визначено критерії та показники ефективності професійно-педагогічної підготовки майбутніх магістрів з економіки та підприємництва. Вони є основою для характеристики рівнів професійно-педагогічної готовності студентів.

Ключові слова: магістр, професійно-педагогічна підготовка, економіка та підприємництво, критерій.

Аннотация. В статье определены критерии и показатели эффективности профессионально-педагогической подготовки будущих магистров по экономике и предпринимательству. Они являются базой для характеристики уровней профессионально-педагогической готовности студентов.

Ключевые слова: магистр, профессионально-педагогическая подготовка, экономика и предпринимательство, критерий.

Annotation. In the article criteria and indicators efficiency of professional and pedagogical training of future economics and enterprise masters are defined. They are foundation for description levels of professional and pedagogical readiness of students.

Key words: master, professional and pedagogical training, economics and enterprise, criterion.

Постановка проблеми в загальному вигляді. Важливою передумовою професійно-педагогічної підготовки магістрів з економіки і підприємництва є їх спрямованість на викладацьку діяльність, установка на майбутню професію і самоосвіту, саме цьому присвячено наше дисертаційне дослідження «Професійно-педагогічна підготовка магістрів з економіки та підприємництва у вищому навчальному закладі. Одним із завдань дисертаційного дослідження було визначення рівнів, критеріїв та показників професійно-педагогічної готовності магістрів з економіки і підприємництва у ВНЗ. Тобто обґрунтування діагностичного інструментарію.

Визначення рівнів, критеріїв та показників професійно-педагогічної готовності є важливою складовою дослідження, оскільки без них неможливо визначити початковий рівень сформованості вказаних умінь, обґрунтувати ефективність моделі професійно-педагогічної підготовки магістрів з економіки і підприємництва у ВНЗ та зіставити мету дослідження з кінцевим результатом.

Метою даної статті є обґрунтування критеріїв та показників для визначення рівнів готовності магістрів з економіки та підприємництва до професійно-педагогічної діяльності.

Викладення основного матеріалу. Аналіз наукової думки щодо проблеми визначення й співвідношення рівнів, критеріїв та показників професійно-педагогічної готовності показав, що немає єдиної позиції як щодо сутності, так і стосовно зв'язку між вказаними поняттями. Звертаємось до змісту поняття «критерій». Дичківська І.М. у короткому термінологічному словнику трактує дане

поняття як «показник, що характеризує властивість (якість) об'єкта, оцінювання якого можливе за одним із способів вимірювання або за експертним методом» [1, с.344].

Є.А. Іванченко, спираючись на визначення З.Н. Курлянд, під критерієм розуміє мірило оцінки, судження; необхідну та достатню умову проявлення або існування якогось явища чи процесу; вираженість тієї чи іншої ознаки певного процесу або явища [3, с.242]. Сластьонін В.А. та Подимова Л.С. у своїх дослідженнях схилиються до думки про те, що критерії повинні визначатися через ряд специфічних ознак, які відображають всі структурні компоненти, а також динаміку вимірюваної якості у часі. Науковці формулюють наступні вимоги до обґрунтування критеріїв: «за допомогою критеріїв повинні встановлюватись зв'язки між всіма компонентами системи, що досліджується» [10, с.100].

Ми у своєму дослідженні користуватимемося такими визначеннями критерію: «необхідна умова існування та вираженість ознак певного процесу». Критерії, за якими визначатиметься ефективність експериментальної моделі професійно-педагогічної підготовки магістрів зазначеної спеціальності, аналізуватимемо в тісному зв'язку зі змістом професійно-педагогічної підготовки студентів, враховуючи мотиваційний, когнітивний, діяльнісний та рефлексивний компоненти її структури. Сластьонін В.А., розглядаючи критерії професійно-педагогічної готовності, виділяє такі необхідні уміння: вміння трансформувати зміст об'єктивного процесу виховання в конкретні педагогічні завдання; вміння побудувати й привести в рух логічно завершену педагогічну систему; вміння виділяти й встановлювати взаємозв'язки між компонентами й чинниками виховання; вміння обліковувати й оцінювати результати педагогічної діяльності [11, с.45].

Марковою А.К. визначено наступні критерії професійно-педагогічної готовності: наявність педагогічних умінь, необхідних для виконання професійної діяльності; особистісні якості, а саме: педагогічне мислення, ерудиція, інтуїція, імпровізація, винахідливість, педагогічний такт та емпатія. [4, с.85].

Досліджуючи стан готовності до професійно-педагогічної діяльності майбутнього фахівця, Мітіна Л.М. визначає такі критерії: педагогічна спрямованість, педагогічна компетентність, емоційна гнучкість, саморозвиток, творчість, креативність. Дослідниця зазначає, що готовність до педагогічної діяльності бере початок з професійного самовизначення, що спонукає до самореалізації, і виявляється у прагненні досягти високопрофесійного рівня. [5, с.25].

Багато вчених, обґрунтовуючи критерії педагогічної діяльності, звертаються до структури готовності. Так у структурі готовності до педагогічної діяльності випускників ВНЗ Є. Барбіна, О. Кириленко, Л. Кондрашова, Н. Кузьміна, Т. Койчева, В. Сластьонін та інші вчені визначають такі компоненти: мотиваційно-підготовчий, теоретичний, практичний, особистісно-рефлексивний.

Наше окреслення критеріїв буде базуватись на структурі змісту професійно-педагогічної підготовки магістрів з економіки і підприємництва, адже визначення критеріїв тих властивостей, на вивчення яких спрямоване наше дослідження, є однією з найважливіших вимог до педагогічного експерименту. Доречно буде виділити чотири критерії професійно-педагогічної готовності магістрів з економіки і підприємництва: мотиваційний, когнітивний, діяльнісний, рефлексивний. На нашу думку, сукупність виокремлених компонентів забезпечить оптимальну готовність майбутніх магістрів з економіки і підприємництва до професійно-педагогічної діяльності. Для розкриття сутності кожного з критеріїв використовуватимемо певні показники.

Активність особистості, спрямованість її на діяльність залежить в першу чергу від мотивації. Тому мотиваційний критерій професійно-педагогічної готовності ми визначили одним з перших. Мотиваційний аспект професійно-педагогічної готовності магістрів є підґрунтям, на якому базуються основні якості педагога. Мотивація сприяє формуванню прагнення фахівця до професійного розвитку та зростання. Індивіди з високим рівнем мотивації більше працюють і, як правило, досягають кращих результатів. [10, с.100].

Мотиваційний критерій дає змогу з'ясувати ставлення майбутнього фахівця до професійно-педагогічної діяльності, виражає ступінь сформованості інтересу, позитивного емоційного ставлення до викладацької діяльності. Виявляється у прагненні оволодіти психолого-педагогічними знаннями і вміннями та сприяє саморозвитку, що є необхідною умовою професійного становлення та вдосконалення.

Ми поділяємо думку А.А. Реана щодо визначення мотивації як джерела активності, що виступає процесом спонукання до діяльності і спрямована на досягнення чітко окресленої мети. [9].

З огляду на це було визначено показники мотиваційного критерію:

- 1) позитивне ставлення до педагогічної діяльності та усвідомлення призначення науково-педагогічного працівника;
- 2) психологічна готовність до педагогічної діяльності;
- 3) сформованість стійких професійних та пізнавальних інтересів до викладацької діяльності;
- 4) прагнення передавати набуті знання студентам та формувати в них практичні уміння й професійно важливі якості;
- 5) бажання здійснювати науковий та професійно-педагогічний пошук;
- 6) потреба у професійному зростанні, самовдосконаленні та саморозвитку.

Мотивація має важливе значення для самовдосконалення та самореалізації майбутнього фахівця, сприяє розвитку його здібностей та зацікавленості в опануванні більш досконалими педагогічними технологіями [8, с.35].

Наступним критерієм було визначено когнітивний, що являє собою сукупність науково-теоретичних і науково-практичних знань суті професійно-педагогічної діяльності. Когнітивний критерій аналізуємо за допомогою групи показників. Оскільки основним показником когнітивного критерію є знання, звернемось до тлумачення цього поняття. Знання полягають у перевіреному практикою і підтвердженому логікою результаті пізнання дійсності, його відображенні у свідомості особистості у вигляді уявлень, понять, суджень, теорій. Знання відображають узагальнений досвід пізнання дійсності, накопичений людством у процесі соціально-історичної практики. Без знань неможлива жодна цілеспрямована дія [7, с.186].

Групи показників когнітивного критерію:

- 1) система знань про професійну та професійно-педагогічну діяльність;
- 2) знання нормативних документів щодо організації навчально-виховного процесу та наукової діяльності у ВНЗ;
- 3) система знань щодо змісту професійної підготовки студентів;
- 4) система знань про особистість студента як об'єкта та суб'єкта професійно-педагогічної діяльності;
- 5) система знань про психолого-педагогічні вимоги до особистості викладача вищої школи як суб'єкта професійно-педагогічної діяльності;

6) система знань з психології педагогічної взаємодії та педагогічної конфліктології;

7) система знань про новітні педагогічні технології, що базуються на використанні особистісно зорієнтованого, системного, діяльнісного, компетентнісного, синергетичного підходів;

8) знання щодо змісту дисципліни, яка викладається (теорії та історії науки, її предмета, об'єкта, мети викладання, методів дослідження, змісту дефінітивного апарату, принципів, законів, закономірностей).

Діяльнісний компонент професійно-педагогічної готовності передбачає оволодіння системою необхідних для професійно-педагогічної діяльності умінь і виявляється в готовності особистості застосовувати знання та набуті вміння в майбутній професійній діяльності. Результатом сформованості діяльнісного компонента професійно-педагогічної готовності є сукупність професійно-педагогічних умінь, що становить основу професійно-педагогічної підготовки [6, с.9]. М.В. Савчин розглядає уміння як здатність використовувати наявні знання, поняття, оперувати ними для виявлення суттєвих властивостей об'єктів і явищ, успішного розв'язання теоретичних і практичних завдань [12, с. 224]. Уміння формуються на основі глибокого розуміння студентами суті понять, властивостей, закономірностей. Отже, під умінням розуміємо здатність студентів виконувати певні дії на основі знань. Сформованість діяльнісного компонента готовності визначатимемо за допомогою діяльнісного критерію. Його показниками визначено:

- уміння оперувати змістом нормативних документів, які визначають стратегію вітчизняної вищої економічної освіти, котрі орієнтують систему вищої освіти на дотримання вимог Єдиного Європейського простору вищої освіти та науки; уміння аналізувати особливості організації навчального процесу у ВНЗ за умов використання кредитно-модульної технології;

- уміння обирати педагогічно доцільні форми організації навчальної діяльності та методи навчання студентів, які оптимізують їхню навчально-пізнавальну діяльність;

- уміння обирати методи та форми контролю навчальних досягнень об'єктів освітньої діяльності;

- уміння аналізувати, порівнювати та пропонувати до використання педагогічно й професійно оптимальні технології навчально-виховної роботи зі студентами;

- уміння широкого використання літературно маркованих засобів мови відповідно до обраної стратегії педагогічної взаємодії;

- уміння визначати причини педагогічно-комунікативних бар'єрів та їх типи, обирати способи їх уникнення;

- уміння визначати причини конфліктів у системі «викладач-студент», їх типи, обирати стратегії конструктивного регулювання педагогічних конфліктів;

- уміння виокремлювати компоненти змісту професійної підготовки студентів та обгрунтовувати їхнє значення;

- уміння творчо мислити (здатність до варіативного вирішення педагогічних ситуацій та педагогічних задач, здійснення науково-пошукової діяльності);

- здатність до регулювання власних емоцій та здійснення емоційно-вольового впливу на об'єкти навчання, педагогічної взаємодії;

- уміння ефективного використання невербальних засобів спілкування, встановлення зі співрозмовниками педагогічно доцільних стосунків;

- уміння прогнозувати результати педагогічної діяльності;
- уміння використовувати інформаційний ресурс для поліпшення професійно-педагогічної діяльності;
- уміння працювати в колективі та навички міжособистісних стосунків.

У професійно-педагогічній діяльності важливою є здатність фахівця оцінити свою діяльність, її результати та власний індивідуальний стиль; здатність передбачати реакції та дії оточуючих; вміння бачити себе очима інших. У такій здатності і полягає педагогічна рефлексія. «До рефлексії відносяться такі явища як самопізнання, переосмислення та перевірка власної думки про себе, про інших людей та про те, що, на думку суб'єкта, думають про нього інші люди, як вони його оцінюють та як до нього ставляться. Без рефлексії неможливо встановлювати правильні стосунки з іншими людьми»[3, с. 214]. Рефлексивний компонент містить такі показники:

- відповідальність;
- тактовність;
- толерантність;
- комунікабельність;
- інтелектуальна мобільність;
- доброзичливість;
- здатність до адекватної самооцінки;
- здатність до самоорганізації, самовдосконалення та саморозвитку;
- здатність до критики та самокритики;
- емоційна усталеність;
- упевненість у собі;
- креативність.

Критерії та показники сформованості професійно-педагогічної готовності магістрів з економіки і підприємництва можна представити таким чином.

Критерій	Показники
Мотиваційний	<ul style="list-style-type: none"> - позитивне ставлення до педагогічної діяльності; - психологічна готовність до педагогічної діяльності; - сформованість стійких професійних та пізнавальних інтересів до викладацької діяльності; - потреба у професійному зростанні, самовдосконаленні та саморозвитку; - бажання здійснювати науковий пошук; - прагнення передавати набуті знання студентам.
Когнітивний	<ul style="list-style-type: none"> - глибоке знання основ професії; - знання нормативних документів; - знання методики організації навчально-виховної діяльності (форм, методів, принципів, мети, засобів); - знання вікових та психологічних особливостей студентської молоді; - знання сучасних інформаційних технологій.

Діяльнісний	<ul style="list-style-type: none"> - оперувати змістом нормативних документів; - обирати педагогічно доцільні форми організації навчальної діяльності; - обирати методи та форми контролю навчальних досягнень студентів; - оцінювати результати педагогічної діяльності; - дотримуватися вимог педагогічного такту; - запобігати педагогічно-комунікативним бар'єрам та конфліктам; - ефективно використовувати невербальні засоби спілкування; - регулювати власні емоції; - виокремлювати компоненти змісту професійної підготовки студентів; - прогнозувати результат педагогічної діяльності; - використовувати інформаційні ресурси; - вміння працювати у колективі.
Рефлексивний	<ul style="list-style-type: none"> - відповідальність; - тактовність; - толерантність; - комунікабельність; - інтелектуальна мобільність; - доброзичливість - здатність до адекватної самооцінки; - здатність до самоорганізації, самовдосконалення та саморозвитку; - здатність до критики та самокритики; - емоційна усталеність; - впевненість у собі; - креативність.

Висновок. Виокремлені і розглянуті нами критерії та їх показники дають змогу визначити не тільки наявність або відсутність тих чи інших знань, умінь і навичок, а й рівень їх сформованості. Саме це питання стане об'єктом нашої подальшої роботи. Під рівнем сформованості професійно-педагогічної готовності магістрів з економіки і підприємництва розуміємо сукупність показників, що відображають ступінь прояву критеріїв. На основі структури розроблених нами критеріїв та показників можемо виділити рівні сформованості готовності магістрів з економіки і підприємництва до професійно-педагогічної діяльності.

Використані джерела:

1. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: Навчальний посібник / І.М.Дичківська. -К.:Академвидав, 2004.-352 с.- ISBN 966-8226-17-8.
2. Зинченко В.П. Психологический словарь\ под ред. В.П.Зинченко, Б.Г.Мещерякова.- 2-е изд., перераб.и доп.). – М.:Педагогика-Пресс, 1996. -440с.

3. Іванченко Євгенія //Теоретичні основи системи інтегративної професійної підготовки майбутніх економістів:(Монографія).-Одеса, 2009.-400с.
4. Маркова А.К. Психологический анализ профессиональной компетентности учителя / А.К.Маркова // Педагогика.-1990.-№8.-С.82-88.
5. Митина Л.Н.Психология профессионального развития учителя / Л.Н.Митина. – М.,1998.- 200с.
6. Мельник А.І.Формування професійно-пізнавальної спрямованості студентів вищих медичних навчальних закладів у процесі навчання іноземних мов: автореф. дис.на здобуття наук. ступеня канд. пед.наук: спец.13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти»/А.І.Мельник.-Київ, 2008.- 20с.
7. Мойсеюк Н.Е. Педагогіка. Навчальний посібник. 5-е видання, доповнене і перерблене / Н.Є.Мойсеюк. – К., 2007.- 656с.)
8. Набока О.Г. Професіоналізм викладача ВНЗ як фактор професійного становлення майбутніх економістів// О.Г.Набока. Науковий часопис НПУ ім.М.П.Драгоманова Серія 16 , Випуск 12(22), 2010.-198с
9. Реан А.А. Социальная педагогическая психология/ А.А.Реан, Я.Л.Коломенский.- Санкт-Петербург.:Питер,1999.-416с.
10. Слостенин В.А. Педагогика: инновационная деятельность/ Слостенин В.А., Подымова Л.С.-М.:ИЧП «Издательство Магистр», 1997. – 308 с. – ISBN 5-89317-048-2.
11. Слостенин В.А. Педагогика: учебное пособие (для студентов педагогических учебных заведений) / В.А.Слостенин, И.Ф.Исаев, А.И.Мищенко, Е.Н.Шиянов –М.: Школа-пресс, 1998. – 512с.
12. Савчин М.В. Педагогічна психологія: Навч.посіб./ М.В.Савчин. – К.:Академвидав, 2007.-424с.

УДК 378.1+37.075

Самсонова О. О.

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ПІДВИЩЕННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ ЛІДЕРІВ СТУДЕНТСЬКОГО НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА
УНІВЕРСИТЕТУ ЗАСОБАМИ ІНТЕНСИВ КУРСУ «СНТ ВНЗ: УПРАВЛІНСЬКИЙ
АСПЕКТ»**

Анотація. В статті розкривається зміст авторського інтенсив курсу для лідерів студентського наукового товариства «СНТ ВНЗ: управлінський аспект»; надаються методичні рекомендації щодо його проведення.

Ключові слова: студентське наукове товариство (СНТ), управлінська компетентність, студент-лідер СНТ, інтенсив курс, знання, уміння, навички.

Аннотация. В статье раскрывается содержание авторского интенсив курса для лидеров студенческого научного общества «СНТ ВУЗа: управленческий аспект»; представлены методические рекомендации относительно его проведения.

Ключевые слова: студенческое научное общество (СНО), управленческая компетентность, студент-лидер СНО, интенсив курс, знания, умения, навыки.